

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

„Agrar- und Umweltrecht“

Georg Queisner, *Das Leitbild einer umweltverträglichen Landwirtschaft in den Europäischen Verträgen* (Wzór poszanowania względów ochrony środowiska w rolnictwie w aktach europejskich), AUR 2015, nr 5, s. 161-166.

Przedmiotem rozważań jest zagadnienie regulacji konfliktu pomiędzy interesami rolnictwa i ochrony środowiska w pierwotnych źródłach prawa europejskiego. Uzasadniając wybór tematu, autor podkreślił, że zagadnienie to jest zazwyczaj analizowane na podstawie źródeł pochodnych. W jego ocenie pomijanie źródeł pierwotnych jest jednak błędne, albowiem wyznaczają one ramy regulacji źródeł pochodnych. W dalszej części wskazano na genezę prawa pierwotnego oraz poddano szczegółowej analizie regulacje dotyczące prowadzenia gospodarki rolnej w zgodzie z wymogami ochrony środowiska. W podsumowaniu autor wskazał, że wyważenie interesów rolnictwa i ochrony środowiska powinno zostać dokonane indywidualnie w każdym poszczególnym przypadku.

Johannes Dietlein, *Aktuelle Entwicklungen der Enteignungsdogmatik – Eine Bestandsaufnahme nach der Garzweiler – Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts vom 17.12.2013* (Współczesny rozwój nauki prawa w sferze wyłączenia – podsumowanie po orzeczeniu „Garzweiler” Federalnego Trybunału Konstytucyjnego z 17 grudnia 2013 r.), AUR 2015, nr 5, s. 167-171.

We wprowadzeniu do artykułu autor stwierdził, że omawiane orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego wskazało – co do zasady – na konstytucyjność rozwiązań niemieckiego prawa górniczego w zakresie wyłączenia, tj. na jego zgodność z art. 14 ust. 3 Ustawy Zasadniczej. W ocenie Johanna Dietleina orzeczenie Trybunału ma jednak walor szczególny. Stanowi bowiem istotny krok w rozwoju nauki prawa odnośnie do ogólnego zagadnienia wyłączenia. W dal-

szej części artykułu autor dokonał analizy pojęcia wywłaszczenia. Omówił przy tym w szczególności cele wywłaszczenia oraz konieczność ich konkretyzacji w poszczególnych przypadkach, a także kwestię odszkodowania. Zdaniem autora wykładnia Trybunału uprościła wykonywanie istniejących regulacji prawnych, co jest istotne przy realizacji wielkich projektów przemysłowych, zwłaszcza w zakresie zaspokojenia zaopatrzenia w surowce.

Alexander Dohmen, *Landwirtschaft und Hochwasserschutz im Wasserhaushaltsgesetz* (Rolnictwo i ochrona przeciwpowodziowa w ustawie o gospodarce wodnej), AUR 2015, nr 7, s. 245-250.

Punktem wyjścia rozważań jest stwierdzenie, że zagadnienie ochrony przeciwpowodziowej zostało w stopniu dalekim znowelizowane w 2014 r. zarówno na gruncie prawa europejskiego, jak i niemieckiego prawa krajowego. Tą okolicznością Alexander Dohmen motywuje analizę nowych postanowień niemieckiej ustawy o gospodarce wodnej i rozwiązań na styku ochrony przeciwpowodziowej i prawa rolnego oraz leśnego. W dalszej części opracowania autor wskazał, że tytułowe kwestie wyróżniają się wzajemnym oddziaływaniem. Intensywna gospodarka rolna może być czynnikiem zwiększającym ryzyko powodzi. Możliwy jest także konflikt pomiędzy rolnictwem i względami ochrony przeciwpowodziowej w zakresie konieczności wyznaczenia obszarów polderów. Także trzeba uwzględnić, że rolnictwo jest częstokroć szczególnie narażone na szkody spowodowane powodziami. W podsumowaniu autor stwierdził, że nowy kształt ustawy o gospodarce wodnej stanowi kodyfikację zagadnienia zarządzania ryzykiem powodziowym w prawie niemieckim. Jest to *novum* w niemieckim porządku prawnym.

Gerhard Zindel, *Weiterentwicklung der Hofabgabeklausel im Recht der Alterssicherung der Landwirte* (Dalsza ewolucja klauzuli o przekazaniu gospodarstwa rolnego w prawie emerytur rolniczych), AUR 2015, nr 8, s. 289-290.

Przedmiotem artykułu jest zagadnienie przekazania gospodarstwa rolnego z punktu widzenia problematyki emerytur rolniczych. Na wstępie autor wskazał, że prawo ubezpieczeń społecznych rolników nie tylko służy celom socjalnym, lecz również jest narzędziem kształtowania struktury rolnej. Jednym z warunków koniecznych uzyskania świadczenia emerytalnego rolniczego jest przekazanie gospodarstwa rolnego. To zagadnienie budziło w przeszłości spory co do jego konstytucyjności. Obecnie nie ma wątpliwości, że ta regulacja jest zgodna z Konstytucją. Nowelizacja klauzuli o przekazaniu miałaby wejść w życie 1 stycznia 2016 r. Jednym z istotnych elementów zmiany jest zwiększenie prawie czterokrotnie powierzchni gruntu rolnego, który emeryt rolniczy może zachować, pomimo nabycia prawa do świadczenia emerytalnego.

Christian Busse, *Rechtsfragen zu EU-Beihilfen für Erzeugerzusammenschlüsse – Anmerkungen zum EuG-Urteil vom 22.4.2015 in der Rechtssache Polen/Kommission (T-290/12)* (Zagadnienia prawne odnośnie do subwencji UE dla związków producentów rolnych – stanowisko do wyroku SPI z 22 kwietnia 2015 r. w sprawie Polski przeciwko Komisji Europejskiej), AUR 2015, nr 8, s. 291-292.

Artykuł stanowi szerokie omówienie kwestii prawnych związanych z wyżej wymienionym wyrokiem sądu I instancji. Na wstępie autor przedstawił ogólną genezę instytucji grup producentów rolnych i ich związków na gruncie prawa niemieckiego. Instytucja ta sięga 1966 r. W obecnym kształcie prawa unijnego grupom producentów rolnych i ich związkom przypada rola ważkiego narzędzia Wspólnej Polityki Rolnej. Z tego względu cieszą się one wielorakimi formami wsparcia finansowego ze środków publicznych. W przypadku nowych państw członkowskich przepisy szczególne umożliwiały udzielenie wsparcia grupom producentów owoców i warzyw, jeśli zamierzały one w przyszłości uzyskać status związku producentów. Instytucja ta była, zdaniem Christiana Bussego, nadużywana w nowych państwach członkowskich, a zwłaszcza w Polsce. Przepisy prawa UE zostały zmienione w celu uniemożliwienia dalszych nadużyć. Rząd polski wystąpił przeciwko nowelizacji ze skargą do SPI. Sąd nie uwzględnił skargi, co w ocenie autora zasługuje na aprobatę.

Christian Busse, *Das neue Agrarmarktrecht der GAP-Reform 2014/15 – Zur Ablösung der Verordnung (EG) Nr. 1234/2007 durch die Verordnung (EU) Nr. 1308/2013* (Nowe prawo rynków rolnych w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej 2014/2015 – kwestia zastąpienia rozporządzenia nr 1234/2007 rozporządzeniem nr 1308/2013), AUR 2015, nr 9, s. 321-329.

Artykuł jest całościowym, niezwykle drobiazgowym przedstawieniem nowości wprowadzonych rozporządzeniem nr 1308/2013 w zakresie regulacji rynków rolnych w UE. Nowe regulacja odchodzi od liberalizacji prawa rynków rolnych, która to tendencja przez ostatnie dwie dekady dominowała. Nadto w obecnym stanie prawnym położono – w ocenie autora – nacisk na samoregulację rynku przez jego uczestników. Rozporządzenie przewiduje przy tym niestosowanie prawa antymonopolowego do grup producentów rolnych i ich związków. Christian Busse wyróżnił w ramach rozporządzenia nr 1308/2013 dziewięć głównych obszarów działań. Sześć z nich dotyczy prawa wewnętrznego. Autor stwierdził, że trudno wskazać przyszły kierunek rozwoju prawa regulacji rynku rolnego. Będzie on kształtowany przez wyważenie racji pomiędzy grupą państw zebranych wokół Francji, opowiadających się za silniejszą regulacją rynku, a państwami propagującymi większą liberalizację rynku, jak m.in. Niemcy i Wielka Brytania.

Opracowanie: MICHAŁ MARCINKOWSKI

PRZEGLĄD PRAWA ROLNEGO
Nr 2 (17) – 2015, 277-279
DOI: 10.14746/ppr.2015.17.2.15